

Інформаційно-комунікаційні технології в освіті

УДК 37.02

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15355066>

Застосування новітніх комунікативних технологій у педагогічній практиці ВНЗ (на прикладах викладання навчального курсу «Сучасна англійська мова»)

Близнюк Леся

завідувач кафедри історії та мовознавства

Українського державного університету залізничного транспорту,

м. Харків, майдан Оборонний Вал, 7,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5906-3562>

Харламова Олена

старший викладач кафедри іноземних мов

Українського державного університету залізничного транспорту,

м. Харків, майдан Оборонний Вал, 7,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0681-3136>

Прийнято: 19.04.2025 | Опубліковано: 29.04.2025

***Анотація.** У статті порушується питання ефективності застосування методів навчальних мультимедійних програм, новітніх комунікативних технологій: блог-технологій, підкастів, різновидів активного й пасивного лінгвістичного дослідження як важливих засобів процесу викладання курсу «Сучасна англійська мова» в умовах дистанційного формату навчання. Проаналізовано, що такими засобами є не тільки сучасні технічні можливості,*

впроваджені до навчального процесу, а й новітні форми та методи викладання, новий підхід до самого процесу навчання.

Розглянуто результати таких методів формування компонентів іншомовної комунікативної компетенції студентів, що є альтернативою традиційним паперовим засобам навчання. Проаналізовано, що навчально-виховний процес у вищому навчальному закладі має включати в себе зарекомендовані останнім часом комунікативні технології. Вказано на необхідність ретельного осмислення й наукового обґрунтування застосування таких комунікативних технологій у освітньому середовищі. При цьому педагогічні прийоми розглядаються як важливий різновид педагогічної комунікації, що створює оптимальні інтерактивні умови для самовизначення й подальшої професійної самоідентифікації студентів. Зазначено, що сучасна методика викладання іноземних мов, зокрема, англійської, включає в себе не тільки освітню складову, але й сприяє формуванню та розвитку в здобувачів освіти іншомовної комунікативної компетенції.

Доведено: застосування мультимедійних та інших електронних засобів навчання в дистанційному форматі сприяє розвитку комунікативної компетенції та стимулює внутрішню мотивацію студентів до вивчення іноземної мови, що в цілому є одним з найважливіших факторів успіху всього навчального процесу. Зроблено спробу розширити існуючі межі аналізу інноваційних процесів у педагогічних методиках освітнього процесу, що, безумовно, сприятиме створенню позитивних умов для активного та вільного розвитку особистості майбутнього фахівця, громадянина.

Ключові слова: *блог-технології, інтенсивні комунікативні технології, інтерактивна модель комунікації, іншомовна комунікативна компетенція, комунікативне навчання, комунікативний тренінг, мовна спрямованість, мовномислення, моделі комунікації, мотивація, педагогічна комунікація, педагогічна підтримка.*

**Application of the latest communication technologies in pedagogical
practice of universities (on the examples of teaching the
"Modern English" course)**

Lesya Bliznyuk

Head of the Department of History and Linguistics

Ukrainian State University of Railway Transport,

Kharkiv, Maidan Oboronnyi Val, 7,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5906-3562>

Elena Kharlamova

senior lecturer of the Department of Foreign Languages

Ukrainian State University of Railway Transport,

Kharkiv, Maidan Oboronnyi Val, 7,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0681-3136>

***Abstract.** The article addresses the issue of the effectiveness of using educational multimedia programs and modern communicative technologies—such as blog technologies, podcasts, and various forms of active and passive linguistic research—as important tools in the process of teaching the course “Modern English” in a distance learning format. It is analyzed that these tools include not only advanced technical capabilities integrated into the educational process but also innovative forms and methods of teaching, as well as a new approach to the learning process itself.*

The results of such methods for developing components of students’ foreign language communicative competence are examined, offering an alternative to traditional paper-based learning tools. It is analyzed that the educational process in higher education institutions should incorporate recently recommended communicative technologies. The necessity of careful consideration and scientific

justification for implementing such communicative technologies in the educational environment is emphasized. At the same time, pedagogical techniques are viewed as a significant type of pedagogical communication, creating optimal interactive conditions for students' self-determination and further professional self-identification.

It is noted that modern foreign language teaching methodology, particularly in English, involves not only an educational component but also contributes to the formation and development of students' foreign language communicative competence.

It has been proven that the use of multimedia and other electronic learning tools in a distance learning format enhances the development of communicative competence and stimulates students' intrinsic motivation to learn a foreign language, which is overall one of the most important factors in the success of the entire educational process. An attempt is made to broaden the current scope of analysis regarding innovative processes in pedagogical methods of the educational process, which will undoubtedly contribute to creating favorable conditions for the active and free development of the future specialist's and citizen's personality.

Keywords: *blog technologies, intensive communicative technologies, interactive communication model, foreign language communicative competence, communicative learning, communicative training, language orientation, language thinking, communication models, motivation, pedagogical communication, pedagogical support.*

Постановка проблеми. Сучасний темп життя та процеси цифровізації, що охоплюють майже всі сфери людської діяльності, зумовлюють необхідність активної участі всіх суб'єктів освітнього процесу в реалізації різноманітних інноваційних програм. Такі програми забезпечують ефективне засвоєння знань і сприяють формуванню всебічно розвиненої особистості, здатної до професійного самовдосконалення. Наразі у сфері освіти активно впроваджуються численні сучасні педагогічні технології, що оптимізують

навчальний процес, підвищуючи його результативність і продуктивність.

У межах сучасної системи педагогічної комунікації спостерігається широке застосування інноваційних комунікативних технологій. Водночас одним із пріоритетних завдань викладача у закладах вищої освіти залишається збереження та розвиток у здобувачів освіти ціннісного змісту безпосереднього міжособистісного спілкування.

Категорії «педагогічне спілкування» та «педагогічна взаємодія» є ключовими у теорії та практиці педагогіки, охоплюючи всі рівні освіти — від загальноосвітньої школи до спеціалізованих середніх і вищих навчальних закладів. Водночас організація навчального процесу у вищій школі вирізняється специфічними характеристиками, зокрема змістом і формами освітньої взаємодії, які визначаються як особливостями аудиторного навчання, так і можливостями дистанційної освіти.

По-перше, важливою складовою освітнього процесу у ВНЗ є самостійна навчальна діяльність студентів, що реалізується як у традиційних, так і в дистанційних форматах. Це передбачає необхідність широкого використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. По-друге, студенти як соціально зрілі суб'єкти навчального процесу здатні до самонавчання і взаємонавчання, що розглядається не лише як ефективний засіб оволодіння знаннями, а й як основа для розвитку гуманістичних цінностей та вдосконалення міжособистісних стосунків у сучасному суспільстві.

Особливу значущість ці аспекти набувають у процесі викладання гуманітарних дисциплін, зокрема курсу сучасної англійської мови для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» освітньої програми «Переклад та англійська мова і література». Впровадження інноваційних методик навчання іноземних мов до структури освітнього процесу спрямоване на системне формування та вдосконалення іншомовної комунікативної компетентності майбутніх фахівців. У цьому контексті важливу роль відіграє тип

педагогічної взаємодії між викладачем і студентом, яка є ключовою в процесі ефективної передачі та засвоєнні знань.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз досліджень та інновацій за останні п'ять років доводить, що теорія та практика педагогічного процесу зазнає істотних змін: самі технології навчання починають відповідати сучасним інформаційним технічним можливостям. Теоретичні та практичні положення щодо послугування інноваційними технологіями при викладанні різних навчальних курсів у ВНЗ розглянуто в роботах Т. Цепко [13, с. 28], Л. Васильченко [1, с. 227], А. Жулківської [4, с. 290]. Т. Кучай наголошує, що існуючі наразі методи інформаційно-комунікаційних технологій сприяють більш успішному розв'язанню методичних проблем, активізують самостійно-пізнавальну діяльність студентів, відкривають нові можливості для їх творчого розвитку [7, с.204]. Погоджуючись із цим, дослідники О. Перепелова, К. Марченко пропонують свої розробки інтерактивних методів навчання і новітніх видів завдань, створення дистанційних курсів та електронних навчальних ресурсів не лише при дистанційному, а й при офлайн-форматах занять [10, с. 233].

При цьому Т. Вологовська [2, с.49], О. Давиденко [3, с. 280], В. Швидун [14, с. 255], І. Семенишина [11, с. 819] підтримують ідею про те, що ВНЗ повинні готувати випускників, які володіють основними навичками використання цифрових технологій у межах своїх сформованих професійних компетенцій. І. Карпа вважає, що застосування на заняттях з англійської інформаційно-комунікативних технологій сприяє більш ефективному засвоєнню навчального матеріалу [6, с. 325].

Однак спеціальних досліджень щодо застосування інформаційно-комунікативних технологій, довершених практикумів при викладанні англійської мови на даний час є недостатньо. Помірковане та раціональне застосування таких методів на даний час є важливим завданням для педагогів. Це потребує додаткового дослідження і визначає **актуальність теми статті.**

Методи дослідження. У статті здійснюється синтез поняття педагогічної комунікації з практиками сучасних методик і технологій навчання сучасної англійської мови здобувачів вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія». Серед таких технологій особливе місце посідає так званий діяльнісний підхід до навчання, ключовою ознакою якого є активізація мовленнєвої діяльності студентів як провідного засобу формування іншомовної комунікативної компетентності.

Результатом дослідження є опис практичного впровадження комунікативних тренінгів із застосуванням мультимедійних технологій в умовах онлайн-освіти, а також розроблення планів таких тренінгів, спрямованих на розвиток іншомовної (англійської) комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти.

Попри те, що термін «комунікація» традиційно розглядається як синонім понять «спілкування» або «взаємодія», [8, с. 190] останнім часом його семантичне поле значно розширилося. Він дедалі частіше вживається не лише в контексті зовнішніх міжособистісних відносин, а й для окреслення внутрішніх процесів, що не завжди мають явно виражений діалогічний характер. Показовим є поняття «внутрішньоособистісна комунікація», що означає свідоме або несвідоме спілкування індивіда із самим собою. Такий тип комунікації є важливою передумовою для особистісного розвитку, самонавчання, формування креативного мислення, рефлексії та самопідготовки студентів.

Педагогічна комунікація, як складне багатокomпонентне явище, реалізується у різних формах: вербальній і невербальній, усній і письмовій, лінійній і інтерактивній, синхронній і асинхронній. Усі ці форми активно використовуються у навчальному процесі закладів вищої освіти.

Зокрема, лінійна комунікація передбачає передачу інформаційного повідомлення в одному напрямку — від викладача до студентів — без зворотного зв'язку. У сучасній освітній практиці така комунікація реалізується

через відеолекції, мультимедійні презентації, слайд-огляди тощо. Вони можуть частково замінити присутність викладача, виконуючи переважно функцію пояснення навчального матеріалу. При цьому активність переважно зосереджується на викладачеві як комунікаторі, тоді як студенти виступають у пасивній ролі реципієнтів інформації.

Інтерактивна модель комунікації, що реалізується через навчальні фокус-групи, ділові ігри, навчальні та відеоконференції, форуми тощо, передбачає двосторонній обмін інформацією між учасниками освітнього процесу, забезпечуючи тим самим тісну взаємодію між комунікантами — викладачем і студентами. Важливою ознакою цієї моделі є паритетність сторін у доступі до інформації та активна залученість усіх учасників до комунікативного процесу. Зазначена модель цілком адаптована до умов дистанційного навчання, оскільки сучасне технічне забезпечення надає всі необхідні інструменти для організації ефективної онлайн-взаємодії. Усі етапи оволодіння комунікативними навичками наразі активно інтегруються в навчальний процес закладів вищої освіти України, особливо в тих регіонах, де переважає дистанційний формат навчання. Це вимагає від викладача високого рівня комунікативної компетентності, професійної підготовки та постійної роботи над собою [15, с.139]. Важливо, щоб усвідомлення сутності та значущості комунікативної взаємодії відбувалося не лише на рівні викладачів, які виступають модераторами освітнього процесу, а й серед студентів — як майбутніх фахівців, здатних ефективно функціонувати в професійному та соціальному середовищі. Така двостороння рефлексія забезпечує цілісність та ефективність педагогічної взаємодії в сучасній освітній парадигмі.

У контексті сучасної освітньої практики важливо чітко розмежовувати поняття педагогічної та навчальної комунікації. Педагогічна комунікація має на меті підтримку позитивної динаміки особистісного становлення студента, акцентуючи увагу на формуванні ціннісних орієнтацій, етичних засад, соціальної

відповідальності та здатності до саморозвитку. Натомість навчальна комунікація спрямована на забезпечення ефективного засвоєння навчального матеріалу й відповідає принципам сучасних комунікаційних технологій, які, за умови їх адекватного застосування, сприяють досягненню високих навчальних результатів. При цьому сучасна педагогіка розрізняє так звані «низькоінтенсивні» та «високоінтенсивні» комунікативні технології, кожна з яких по-різному впливає на виховання студента як особистості, майбутнього фахівця та активного члена суспільства. [5, с.117]

До високоінтенсивних комунікативних технологій, як правило, відносять інтернет-технології, що мають значний потенціал для активізації навчального процесу. Застосування таких технологій вимагає від викладача критичного підходу до перевірки їх достовірності й інформаційної надійності, оскільки поряд із позитивно орієнтованими ресурсами існують і деструктивні інформаційні впливи, які можуть негативно вплинути на студентське середовище.

Низькоінтенсивні комунікативні технології, зокрема спільне відвідування театру, перегляд кінофільмів, відеоматеріалів тощо, демонструють тривалий і глибокий вплив на студентську аудиторію. Такий ефект пояснюється, зокрема, чинником обов'язкової колективної участі та одночасної фізичної присутності, що посилює емоційне сприйняття та сприяє формуванню спільного комунікативного досвіду.

Сама структура педагогічного спілкування у ВНЗ охоплює різні рівні комунікації: групову, міжособистісну та внутрішньоособистісну. Групова комунікація включає як взаємодію між членами однієї навчальної групи, так і між різними групами або індивідом і групою (наприклад, взаємодія викладача з академічною групою студентів). Водночас педагогічне спілкування як окремий різновид комунікації зосереджується переважно на взаємодії викладача зі студентом або студентською аудиторією в цілому. Важливо, щоб педагогічна

комунікація здійснювалася з урахуванням особистісного простору здобувача освіти, його внутрішніх переживань, індивідуального «Я». Такий підхід дозволяє говорити про педагогічну підтримку як специфічну форму комунікації, що реалізує не лише дидактичні, а й виховні, психологічні та соціальні функції [12, с. 190].

Предметом такої підтримки є спільний зі студентом процес визначеного уявлення про його власні цілі, можливості для самореалізації, а також шляхи подолання труднощів, що виникають як під час засвоєння навчального матеріалу, так і при вирішенні питань його подальшої професійної орієнтації. Педагогічна підтримка ґрунтується на інтерактивній моделі комунікації, що, безсумнівно, враховує індивідуальні особливості студента як особистості.

У рамках дослідження, проведеного кафедрами «Іноземні мови» та «Історія та мовознавство» Українського державного університету залізничного транспорту, було здійснено анкетування серед студентів I–II курсів денної форми навчання за спеціальністю 035 «Філологія». Студентам було поставлено ряд запитань, що стосуються потреб і наявності педагогічної підтримки, а також того, в якій саме допомозі вони потребують, від кого з викладачів її очікують і в чому вона повинна виявлятися. Як результат, найбільш поширеними відповідями були:

- Зацікавленість викладача в навчальних проблемах студента;
- Допомога в плануванні та самоорганізації навчального процесу;
- Підтримка наукових студентських робіт;
- Допомога в життєвому та професійному самовизначенні;
- Емоційна підтримка (заохочення, підбадьорювання);
- Допомога в орієнтації щодо місця студента в сучасному світі.

Педагогічна підтримка, таким чином, є невід'ємною частиною навчального процесу, що охоплює як самостійну роботу студентів, так і їхній саморозвиток та самовиховання. Вона реалізується через керівництво студентськими

науковими роботами різного типу та через міжособистісне спілкування між викладачем і студентом, незважаючи на поширення дистанційного формату навчання. Сучасні технічні засоби, такі як Zoom, Skype, можливість відеодзвінків через інтернет та мобільний зв'язок, дозволяють організувати ефективну комунікацію і забезпечити високий рівень підтримки в короткі терміни при дистанційному форматі навчання. Організація та контроль педагогічної підтримки у ВНЗ сприяють процесу індивідуалізації здобутих знань і формують самостійний навчальний досвід кожного студента. Це, в свою чергу, є важливим елементом непрямого керівництва процесом навчання та саморозвитку.

З огляду на зазначені педагогічні принципи, можна сформувати навчальний процес таким чином, щоб співвідношення опозиції «викладач – студент» було гармонійним і ефективним. Як приклад розглянемо викладання курсу «Сучасна англійська мова» студентам спеціальності 035 «Філологія». Головною метою вивчення іноземної мови, зокрема англійської, є практичне володіння мовою, що включає її використання в різних контекстах та ситуаціях і має безпосередній вплив на професійну підготовку студентів. Будь-який освітній курс з вивчення іноземної мови включає різноманітні форми комунікації та педагогічні методи. Комунікативна методика навчання полягає в максимальному залученні студентів до умовно-мовленнєвого середовища. Основною ознакою комунікативного підходу при викладанні англійської мови є діяльнісний характер навчання, що передбачає активне залучення студентів до мовленнєвої діяльності. Серед найбільш ефективних форм такої діяльності – читання (індивідуальне, групове, обов'язково вголос), аудіювання, колоквіуми з елементами міні-доповідей тощо. Взаємини між викладачем і студентами в цьому контексті будуються на засадах співпраці та рівноправного мовленнєвого простору. Завдяки цьому створюються сприятливі умови для активного розвитку мовленнєвих навичок студентів, особливо на початкових етапах навчання. У загальному вигляді ці умови сприяють досягненню таких результатів:

- Студенти отримують можливість вільно висловлювати власні думки та емоції в процесі комунікації;
- Кожен учасник мовленнєвої взаємодії перебуває у центрі уваги;
- Викладач заохочує до висловлення навіть нестандартних або суперечливих думок, що сприяє формуванню самостійності та ініціативності;
- Добір мовного матеріалу здійснюється з урахуванням індивідуальних мовленнєвих намірів студентів;
- В освітньому процесі допускаються окремі порушення мовних норм (так звані *errors i mistakes*), що розглядаються як природна складова навчання.

Основу змістового наповнення курсу «Сучасна англійська мова», створеного на засадах комунікативних технологій, становлять такі провідні дидактичні принципи, як мовленнєва спрямованість, функціональність і ситуативність. Враховуючи важливість педагогічної підтримки, вказаної вище, викладач має формувати і стимулювати мовленнєве мислення студентів. Це досягається через: роботу з текстами (*information from the text*); вирішення мовленнєвих завдань у форматі рольової гри та проблемних ситуацій (*role-play and problem-solving*); виконання завдань ігрового характеру (*game challenge*).

Комунікативні технології, які реалізуються у процесі викладання сучасної англійської мови, охоплюють декілька взаємопов'язаних компонентів, які мають бути обов'язково враховані викладачем:

1. Мовний і мовленнєвий матеріал різних рівнів організації (від фонетичних одиниць до цілісного тексту), а також правила його функціонального застосування.

2. Предметний зміст мовлення, який реалізується через відповідні мовні одиниці в межах визначених тем, ситуацій, галузей комунікації (тобто екстралінгвістичні знання – про що саме ми говоримо, читаємо, пишемо). Цей компонент вважається ідеальною частиною змісту навчання.

3. Розумові та предметні дії з іншомовним матеріалом, спрямовані на

виконання пізнавальних і комунікативних завдань, що формують ключові знання, уміння та навички у чотирьох основних видах мовленнєвої діяльності. Цей компонент є процесуально-діяльнісною складовою навчального процесу.

Одним із ключових залишається принцип доступності, який визначає оптимальний рівень теоретичної та практичної складності матеріалу, відповідний методам, формам навчання, а також індивідуальним і психологічним особливостям кожного студента. Важливою складовою його реалізації є наочність, що відповідає дидактичному гаслу Яна Амоса Коменського: *«Усе – через самостійне спостереження!»* [9, с. 110]. У практиці викладання англійської мови це реалізується через активне застосування мультимедійних засобів (електронні дошки, відео, слайди тощо), що дозволяє студентам бачити, чути й емоційно відчувати матеріал, який вони опановують. Кожне заняття зорієнтоване на активну пізнавальну діяльність студента. Саме студенти виступають суб'єктами процесу, оскільки вони визначають мотиви, цілі, зміст і спосіб діяльності, а це, у свою чергу, забезпечує засвоєння мовного матеріалу (лексики, граматики) безпосередньо в процесі виконання реальних комунікативних завдань.

При цьому особливого значення набуває ситуативність – важлива складова комунікативної методики, яка створює природне середовище для мовленнєвої взаємодії між учасниками навчального процесу. Вона реалізується через: рольові ігри, спрямовані на розв'язання проблемних ситуацій; ігрові моделі взаємодії, у тому числі під час роботи з автентичними друкованими джерелами (статті, новини, аналітика); виконання лексико-граматичних вправ, зорієнтованих на практичне засвоєння мовного матеріалу.

Комунікативні вправи у курсі спрямовані не лише на розвиток мовленнєвої компетентності, а й на створення ситуацій, у яких студенти зосереджуються на змісті висловлення (*що сказати*), а не на мовній формі (*як сказати*). Ці вправи стимулюють потребу у реальному спілкуванні, сприяють

вільному застосуванню мови без постійної корекції з боку викладача, передбачають, що викладач надає інструкції до виконання завдання до початку мовленнєвої діяльності, а зворотний зв'язок – уже після її завершення.

У процесі практичного вивчення курсу «Сучасна англійська мова» доцільним є активне впровадження комунікативно орієнтованих завдань, навчальних мовленнєвих ситуацій та ігор. До прикладів таких завдань можна віднести:

1. Розпитування з елементами анкети: студенти відпрацьовують навички побудови запитань шляхом опитування одне одного з метою заповнення уявної або реальної анкети.

2. Опис зображення з граматичною настановою: студентам пропонується створити усну або письмову розповідь про зображену особу, використовуючи задану часову граматичну форму.

3. Мовно-рухлива гра «Пантоміма професій»: із використанням карток (у дистанційному форматі — електронних), на яких зазначено різні види майбутньої професійної діяльності. Один студент демонструє пантомімою дії, інші відгадують професію, активно використовуючи лексичні одиниці в Present Continuous Tense.

Комунікативний тренінг у межах курсу англійської мови полягає в самостійному доборі студентами мовних засобів відповідно до заданої викладачем ситуації спілкування. Рекомендується проводити тренінги в малих групах або підгрупах (до 10 осіб), що дозволяє досягти вищої інтенсивності комунікації та ефективнішого закріплення знань, отриманих на попередніх заняттях.

Типова структура англомовного комунікативного тренінгу включає три етапи:

1. Інформативний етап – ознайомлення з новими мовними одиницями, лексико-граматичним матеріалом та ситуаційним контекстом;

2. Інтерактивний етап – моделювання комунікативних ситуацій, виконання рольових вправ, парних і групових завдань;

3. Продуктивний етап – практичне застосування знань і навичок у самостійній мовленнєвій діяльності студентів, презентація результатів і рефлексія.

Такий підхід дозволяє створити комфортне, мотивувальне мовне середовище, в якому студенти відчують свою активну участь і поступово формують власну мовленнєву автономію.

У процесі організації комунікативного тренінгу з курсу сучасної англійської мови виокремлюють три основні етапи – інформативний, інтерактивний та продуктивний, кожен з яких відіграє важливу роль у формуванні іншомовної комунікативної компетентності студентів.

1. Інформативний етап передбачає ознайомлення студентів з новим або повторення вивченого граматичного та лексичного матеріалу. Це можуть бути: пояснення граматичних структур і лексичних одиниць, що повторюються або поглиблюються порівняно з попередніми заняттями; презентація навчального матеріалу у вигляді аудіо- та відео-ресурсів, що слугують основою для подальших практичних дій; опрацювання автентичного або адаптованого тексту, який згодом використовується як основа для мовленнєвої взаємодії.

2. Інтерактивний етап полягає у виконанні практичних комунікативних завдань, спрямованих на закріплення та автоматизацію навичок. Цей етап може включати різноманітні ситуативні або композиційні вправи, наприклад:

- *Imagine that you are... What will you do?*
- *What is the main idea of the article?*
- *Describe the main stages of cheese making.*
- *Make up some sentences using the given word combinations to describe...*

Ці вправи моделюють реальні або близькі до реальних ситуації спілкування, у яких студенти не лише тренують граматичні й лексичні

конструкції, а й орієнтуються в комунікативному просторі

3. Продуктивний етап є найбільш динамічним і творчим, оскільки він передбачає активну участь студентів у обговореннях і дебатах на задану тему; формулюванні та висловленні власної позиції, аргументації «за» і «проти»; реагуванні на зауваження й аргументи опонентів. Студенти використовують мову як засіб досягнення реальних цілей спілкування, що наближує навчальний процес до автентичного мовного середовища. Важливо, що основу кожного з етапів становлять саме комунікативні вправи, які передбачають свідомий вибір мовних засобів – граматичних конструкцій, лексичних одиниць, фраз, мовленнєвих стратегій.

У висновках можна зазначити, що технології комунікативного навчання при викладанні курсу сучасної англійської мови мають студенто-центрований характер. Уся система навчальної взаємодії сконцентрована навколо особистості здобувача освіти, його мовленнєвої активності, пізнавальних потреб та соціальних очікувань. Комунікативні педагогічні технології передбачають парні та групові форми роботи, що утворює ефективність мовленнєвої взаємодії між учасниками освітнього процесу, забезпечує розвиток навичок автентичного спілкування англійською в контексті типових життєвих ситуацій. Викладач при цьому виконує переважно роль модератора, координатора, наставника, який організовує комунікативне середовище, створює сприятливі умови для реалізації індивідуального мовленнєвого потенціалу кожного студента, не порушуючи при цьому автономності їхньої діяльності. Запровадження комунікативних технологій у навчання англійської мови дозволяє: стимулювати пізнавальну активність студентів; надати навчанню проблемного, творчого, дослідницького спрямування; сприяти оновленню змісту навчального курсу; підвищити рівень самостійної роботи студентів; розвивати соціально значущі якості, необхідні для майбутнього фахівця й активного громадянина сучасного суспільства.

Список використаних джерел

1. Васильченко Л. Функціонал програм Microsoft Teams та Zoom у дистанційному навчанні англійської мови. Наука сьогодення: від досліджень до стратегічних рішень: матеріали V Міжнародної студентської наукової конференції, м. Київ, 2 грудня, 2022 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ГО «Європейська наукова платформа», 2022. С. 226-228.
2. Волотовська Т.П. та ін. Роль ІТК та інновацій у підготовці майбутніх фахівців в системі вищої освіти. Академічні візії вип.28, 2024 С. 48-60
3. Давиденко О. Особливості розвитку комунікативних навичок з іноземної мови у студентів немовних спеціальностей за дистанційної форми навчання. Актуальні питання гуманітарних наук. 2022. Вип. 48. Т. 1. С. 278–283.
4. Жулківська А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях з іноземної мови за професійним спрямуванням. Цілі сталого розвитку: глобальні та національні виміри. 2019. № 1. С. 289-292.
5. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти: монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.
6. Карпа І. Переваги застосування інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення англомовної компетенції студентів. Актуальні питання гуманітарних наук. 2016. Вип.16. С.322-327
7. Кучай Т., Кучай О., Чичук А. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у самостійній діяльності студентів. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. № 8 С.201-207
8. Лавренчук В.П. Культура вправної комунікації як основа формування успішної особистості // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія : Філологічна. - 2015. - Вип. 57. - С. 188-193. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_57_44
9. Мельничук Т. Ф. Роль сім'ї у формуванні системи цінностей і духовного

виховання особистості: Ян Коменський і сьогодення / Я. А. Коменський – фундатор наукової педагогіки (з нагоди 430-річчя віддня народження видатного педагога): Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції з міжнародною участю, 10-11 листопада 2022 р.– Умань : ВПЦ «Візаві», 2022. – С.107-112.

10. Перепелова Т. В., Марченко К. В., Лунькова Ю. С., Ілляшенко Ю. І., Семененко І. П., Лугова Л. О., Коваль Ю. П. Використання цифрових технологій у процесі викладання навчальних дисциплін. Вісник проблем біології і медицини .2024 – Вип. 3 (174). С. 229-235.

11. Семенишина І. В., Кочарян А. Б., Савастру Н. І. Майбутнє вищої освіти: роль онлайн-курсів та адаптивних підходів. Вісник науки та освіти. 2023. №10 (16). С. 807–821.

12. Філософія педагогічного спілкування: монографія / В. М. Бабаєв, С. М. Пазиніч ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 268 с.

13. Цепко Т.А. Використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій на заняттях з англійської мови у зво (немовні спеціальності) Академічні візії вип.16, 2023 с. 24-34.

14. Швидун В.М. Підготовка педагогів до використання педагогічних інновацій у закладах післядипломної педагогічної освіти. Наука і техніка сьогодні. Серія: право, економіка, педагогіка, техніка, фізико-математичні науки. Педагогічні науки. 2022. № 5 (5). С. 451–459.

15. В. Швидун, Л. Швидун Підготовка педагогів до розвитку громадянських компетентностей здобувачів під час підвищення кваліфікації / Вища освіта України. 2024. № 1. С. 136-140.